

lahkomiselne, lahkožive in zločinske značaje in onesrečujejo družine. Tudi v Sloveniji so listi, ki objavljajo kriminalne romane in povesti, s katerimi zastrupljajo srca mladine po mestih, trgih in vaseh. Za njimi stojijo zločinski špekulanti, ki izrabljajo slabe nagone v človeku, da ga navežejo na svoje ničvredne liste.

»Kmetijski list«, ki je v tesni zvezi s »Kmetijsko družbo«, kakršna je zdaj, je ozlovoljen na tiste liste (med njimi tudi na naš list), ki so poročali o tem, da je »Kmetijska družba«

odstopila od tožbe zoper g. J. Štrcina. Očitki Štrcinovi, radi katerih je »Kmetijska družba« naperila zoper njega tožbo, osvetlujejo ravnanje in gospodarjenje te nekdanje tako važne družbe. »Kmetijski list« si obrambo družbe zelo olajšuje. Namesto da bi poedine stvarne očitke tudi stvarno zavrnil, po ponatiskuje članek svojega močnejšega JNS kompanjona »Jutra« z napisom: »Ali znamo gospodarsko misliti?« Da, naše kmečko ljudstvo zna gospodarsko misliti in delati in zato obsoja in odklanja sedanjo »Kmetijsko družbo«.

Za vinogradništvo važni prireditvi

Prireditvi v Ljutomeru

Tokrat je bilo v Ljutomeru razstavljenih 187 vzorcev vina, in sicer iz ljutomerskega okoliša 147, iz gornjeradganskega 11 in iz štrigovskega okoliša 27 vzorcev. Strokovna ocena razstavljenega vina je ugotovila, da je velika večina vzorcev vredna najboljše ocene. Med temi najboljšimi vzorci je komisija naknadno izbrala en vzorec, za katerega je bila določena lepa nagrada: 100 kg galice. Isti dan zvečer se je vršil sestanek vinogradnikov in navzočih strokovnjakov, ki ga je

vodil načelnik kmetijskega oddelka banske uprave g. inž. Podgornik. Na sestanku se je obdelalo vprašanje zaščite našega vina s posebnim ozirom na dejstvo, da je letos izdalo kmetijsko ministrstvo odločbo o zaščiti imena izvora vina, ki raste na dalmatinskem otoku Šolta. Ta odločba je bila rešena v nekaj dneh, a prošnja za zaščito »ljutomerčana« se vleče že peto leto brez konca. Kje je le krivda?

V torek, 12. marca, ob devetih je g. načelnik inž. Podgornik otvoril vinski sejm in raz-

stavo z lepimi, vzpodbudnimi besedami v ime nu g. bana. Tudi okrajni načelnik g. Otmar Skale je pozdravil razstavljalce, častital prirediteljem in želel obilo uspeha razstavljalcem in kupcem. Predsednik Vinarske podružnice pa je pozdravil vse navzoče zastopnike oblasti in druge strokovnjake. Nato se je pričela poskušnja vina, ki je trajala ves dan v največji živahnosti tja do osmih zvečer. Prodanih je bilo okoli 400 hl vina po 5 do 8 din za liter.

Vinska razstava in sejem v Dramljah

Za okoliša Celje in Šmarje sta bila v nedeljo, 17. marca, v Dramljah pri Celju otvorjena vinska razstava in vinski sejem. Že na predvečer so ocenili strokovnjaki številna razstavljena vina izbranih ter mešanih vrst, katerih je bilo vseh skupaj 70. Strokovnjaško mnenje glede razstave je zelo pohvalno, kar se tiče belih in rdečih vin. Vina iz zgoraj omenjenih okolišev so harmonična, prijetnega okusa in muškata vina vsebujejo izrazit buket.

Razstavo je otvoril pokrovitelj g. senator Alojzij Mihelčič. Sledile so pozdravne besede na navzoče odlične osebnosti. Nato je pričela poskušnja dobrih vin, ki je zadovoljila vse obiskovalce okusno prirejene in dobro obiskane razstave in sejma.

Angleški kralj pozdravlja mornarje in častnike križark »Exeter« in »Ajax«, ki so se udeležili pomorske bitke z »Grafom Spee«

Poveljnik nemške podmornice poroča po vrnitvi v pristanišče tovarišem o torpediranju in uspehih na morju

Fric Thyssen, nemški veleindustriec, ki je finančiral svojčas Hitlerjevo stranko, je pobegnil s svojo ženo v Švico

Slika nam predstavlja najmodernejšo potapljaško opremo, s katero se spuščajo potapljači v silne vodne globine

plazijo po tleh kakor ogromne pošasti. Ali ne bo med njimi tudi Luka? Ali ga ne bo gledal z ledenimi očmi, grabil z ledenimi rokami, ali ga ne bo zadržal? Naglo se je obrnil pisar na peti in je pohitel proti vasi. Letel je kakor nor. Vsak štor, vsaka veja se mu je zdela živa. Lice mu je gorelo od mraza, mraz se mu je zabadal v prste kakor iglice, telo mu je postajalo trdo, toda hitel je, da bi vsaj živo srce prinesel v vas. Bil je lačen, bil je žejen. Od lakote mu je gorel drob, od žeje se mu je stiskalo grlo. Ko bi bil koga srečal, bi ga bil zaradi skorjice kruha, zaradi dveh treh kapljic žganja zadržal. Prispej je v vas, a noge mu niso znale druge poti kakor do krčme. Saj tam imajo jesti in piti, morda bi se našel način, da človek kaj ulovi. Stopil je v hišo, sedel za mizo. Bilo je več kmetov tu, toda nobeden ga ni pogledal, niti krčmarica Jana ne. Sedel je tu, kakor da ga ni. Med kmeti je stal kramar iz mesta. Blizu je božič. Kramar prodaja vrvice, trepetljike, papirnate svetnike za božič, pa kupuje tudi stare reči, perje, kosti, zajčje in lisičje kože, ponošene škornje in staro obleko. Široko je razlagal svoje blago po mizi, hvalil se je in rotil, da nima niti pare dobička, ko je tako poceni. Kmetje so gledali, obračali to drobnarijo, kimali z glavo, grebli z rokami po žepih, da bi še našli kak krajcar. Mikica je vse to gledal od strani. Podivjal bi od žeje. Kar mu šine misel v glavo. Pogleda svoj suknjič. Res je bil zadnji, pa ni

bil slab. Odvetnik Andrič mu ga je bil podaril, pa mu je pri tem tudi rekel, naj mu ne pride več pred prag. Mikica je skočil, slekel suknjič, stopil h kramarju in se zadržal:

»Kaj mi daš zanj?«

Vsi so se zavzeli, kramar je pretipal suknjič, pregledal šiv in podlago ter dejal mirno:

»Goldinar.«

»Daj denar!« se je zadržal pisar mrko, ko pa mu je kramar vrgele goldinar na mizo, je Mikica veselo zaklical:

»Ej Jana! Žganja! Veliko steklenico žganja! Za goldinar žganja!«

Jana je prinesla steklenico, prej pa je vzela goldinar. Pisar je začel piti in piti, da mu je bilo grlo preozko. Kri se mu je vžgala, glava zavrtela. S pestjo je začel po mizi udarjati in se dreti:

»Ha, ha, ha! Piši me v uho ves svet! Vsi ste lopovi, vsi, ki vas je mati rodila, samo jaz, jaz sem pošten in pameten. Vsi ste lopovi!«

Kmetje so bili dolgo tiho, nazadnje so se lotili pijanca in zletel je pri prici pred vrata v sneg.

Drugi dan so našli pisarja sedečega pod križem. Bil je mrtev, zmrznil je bil.

»A joj, joj! Mikica, kje ti je bila pamet!« je ob tej novici zajecal pijani župan.

strokovnem glasilu, da se je nekemu njihove mu članu posrečilo iznajti nov način spajanja kovin, ki da najtrdnjšo kovino na svetu. Če ima v lestvici trdote diamant št. 10, se ta spojina označuje z 9,8. Ta umetno pridobljena spojina se po trdnosti torej najbolj približuje diamantu in je z diamantom ni mogoče rezati ali deliti. O postopku, ki je že patentiran, povedo samo to, da sta glavna dela spojine premog in element titan. Strokovnjaki v Ameriki pravijo, da bo iznajdba postavila na glavo vse dosedanje pridobivanje jekla in vse industrije s tem v zvezi, zlasti izdelovanje modernega orožja.

Starost in zmogljivost. Mlad, še ne popolnoma razvit človek je za trajno telesno obremenitev

Novice iz domačih krajev

70 letnica lavantinskega stolnega kanonika. 70 letnico je obhajal 20. marca g. Rudolf Janežič, lavantinski stolni kanonik. Rodil se je leta 1870. pri Sv. Miklavžu pri Ormožu. V Mariboru je končal gimnazijo ter bogoslovje in je bil posvečen v mašnika leta 1894. Kot kaplan in katehet je deloval v Št. Ilju v Slov. goricah in v Celju, od koder je bil poklican na težavno mesto duhovnega voditelja ali spirituala na mariborsko bogoslovje. V tej odgovornosti polni službi je vztrajal od dne 19. maja 1901 do 1. decembra 1915, ko je bil imenovan za bogoslovnega ravnatelja. Leta 1926. se je po tolikoletnem bivanju v bogoslovniški preselil za stalno v stolni kapitelj na Slomškovem trgu. Za vztrajno in od Boga blagoslovljeno delo vzgojitelja duhovniškega naraščaja ga je imenoval škof za duhovnega svetovalca leta 1905. in deset let pozneje za konzistorialnega svetnika ter stolnega kanonika. G. jubilar je zgled gorečega, skromnega ter ponižnega duhovnika, ki je zasledoval pri vsem svojem delovanju in nastopanju le božjo čast in duševno dobrobit bogoslovcev. G. kanonik je dočkal 70 letnico duševno in telesno povsem čil in ga naj Bog ohrani do nadaljnjih jubilejev zdravega ter zadovoljnega!

Smrtna nesreča starega brezposelnega pomočnika. V Mariboru na Trgu kralja Petra je podrl težak tovorni avtomobil 70 letnega brezposelnega tapetniškega pomočnika Antona Laknarja, kateri se je preživljal z beračenjem. Stari revež je bil naglušen in ga je zadelo vozilo z odbijačem, na tleh ležečemu je še os prvega kolesa prizadejala smrtno poškodbo na glavi.

Povodenj Pesnice. Od Sv. Marjete niže Ptujja poročajo: Dolgo je ležal to zimo sneg, a je moral nenadno izginiti. Prejšnji torek in sredo, 12. in 13. marca, je pihal močan jug in sijalo je sonce, pa se je sneg popolnoma stopil. To je potem povzročilo veliko povodenj Pesnice, ki je naslednje dopoldne močno narasla in v naši župniji poplavlila dele vasi Mezgovci, Moškanjci, Gorišnici in Formin. Voda je cela dva dni lila čez državno cesto med Gorišnici in Zamušani ter cesto močno razkopala. Skoraj dva dni je bila cesta zaprta in zastražena. En tovorni avto, ki je vozil moko iz Čakovca v Ptuj in je na lastno odgovornost hotel naprej, je obtičal v vodi na razdrapani cesti in v blatu. Tovor so morali v celoti preložiti na drug avto, ki je bil pozvan na pomoč, da je onega izvelkel iz blata in vode. Tudi lukarji, ki so se čez Ormož po-

noči vračali domov z varaždinskega sejma, so malo štrbunkali po vodi čez Pesnico, ki jih je zatekla, da so se mogli vrniti domov.

Hude poškodbe radi razleta možnarja. 18 letnemu kolarskemu pomočniku Alojzu Ambrožu v Jarenini se je razletel možnar. Eksplozija mu je odtrgala dva prsta in ga še hudo ranila na glavi. Poškodovanega so oddali v mariborsko bolnišnico.

Snežena strela. Dne 14. marca okrog pol štirih zjutraj je v Halozah močno snežilo, vmes pa bliskalo in grmelo kakor za stavo. Celo treščilo je med sneženo viхро v lično kapelico v Skorošnjaku v župniji Sv. Andraž v Halozah ter jo močno poškodovalo. Vžgati je ni moglo, ker je vsa iz kamna, oziroma betona. Kapelico bodo obnovili, ker se kakor bisler lesketa daleč naokrog vrh najlepših naših gor.

Poplave v Slov. krajini. Iz Renkovcev poročajo: Ko so nastopili toplejši dnevi, se je začel sneg naglo taliti in je z gornjega dela Prekmurja prihajajoči potok Lendava naglo narasel. Ker je še voda na večjih krajih bila zamrznjena, struga ni mogla zmagovati vse vode, zato je ista prestopila bregove in tudi na večjih krajih razdrila nasipe. Posledica je bila ta, da je del naše vasi, Turnišča in Nedelice bil pod vodo, ki je napravila ogromno škodo. — Tudi iz Lendave prihajajoči ljudje so pripovedovali, da so se Ledava, Kobiljanski potok itd. v spodnjem toku razlili preko svojih strug in napravili mnogo škode zlasti v Lendavi, Treh mlinih in Benici.

Skoraj bi prišlo do ponovne velike železniške nesreče radi plaza. Med postajama Kamnanje in Bubenjari bi se bila 21. marca zjutraj zgodila skoraj slična železniška nesreča kakor ona med Ozljem ter Zaluko. Tik pred prihodom osebnega vlaka, ki je vozil proti Ljubljani, se je sprožil s strmega brega plaz in zasul progo na nevarnem ovinku. Lokomotiva se je bila že globoko zarila v plaz kljub zaviranju, a k sreči ni iztirila in se tudi ni prevrnila. Radi sunka med kamenje so se potrgali na stroju le nekateri zunanji deli. O nesreči so takoj obvestili postajo Črnomelj na Dolenjskem, od koder so poslali pomožni stroj ter delavce, ki so progo očistili, da je mogel vlak vožnjo nadaljevati. Nesreča je povzročila med potniki precej strahu, ker je popadala radi sunka prtljaga na tla in je popokalo nekaj šip. Dasiravno so nekateri potniki poskakali iz vlaka, ni bil nihče poškodovan.

Strašna smrt v plamenih. V zidnici v goricah pri Krškem je prebivala 36 letna brezposelna šivilja Milka Perkovič. Zaradi nepre-

Zoper prehlad in glavobol
vzemite 1-2
ASPIRIN
tablete

Ni drugega zdravila po imenu „Aspirin“, temveč edino-le „Bayer“-jev Aspirin.

Ogl. reg. pod 5 bn. 37692 od 22. XII. 1938.

vidnosti je zanetila ogenj, v katerem je umrla strašne smrti.

Sporod birmovanja v dekaniji Murska Sobota. V torek, 14. maja, pri sv. Mariji na Tišini; v sredo, 15. maja, pri sv. Nikolaju v Murski Soboti; v četrtek, 16. maja, pri sv. Martinu v Martjancih; v petek, 17. maja, pri sv. Sebastijanu v Pečarovcih; v soboto, dne 18. maja, pri sv. Trojici v Gornjih Petrovcih; v nedeljo, 19. maja, pri sv. Mariji v Markovcih; v ponedeljek, 20. maja, pri sv. Nikolaju v Velikih Dolencih; v nedeljo, 26. maja, pri sv. Mariji v Gornji Lendavi; v ponedeljek, 27. maja, pri sv. Kozmi in Damijanu v Kuzmi; v torek, 28. maja, pri sv. Juriju v Prekmurju; v sredo, 29. maja, pri sv. Heleni v Pertoči; v četrtek, 30. maja, pri sv. Jožefu na Cankovi.

Skupna starost mariborskih apostolov pri obredu umivanja nog na veliki četrtek v stolni cerkvi v Mariboru je znašala letos 904 leta.

Junakom slava! Odbor za postavitev spomenika padlim junakom v Gornji Radgoni se je že parkrat obrnil na javnost s prošnjo, da nas pri tem socialno-kulturnem delu podpre s prostovoljnimi prispevki. Stroški spomenika, ki je umetniško delo arhitekta g. Simona Kregarja iz Ljubljane, znašajo 150.000 din in

dosti manj odporen nego dozoriti mož. Bolezni so zavoljo tega najbolj pogoste pri delovnih ljudeh v dvajsetih letih. Seveda pa ni odločilno samo število obolelih, temveč tudi stopnja in trajanje posameznih bolezni. Statistike nam v tem oziru kažejo, da število dni, ko človek ni sposoben za delo, z rastočo starostjo počasi, toda stalno narašča. Mladina je torej pogostejša in krajši čas, starina pa dalj časa bolna.

Skoro dva tisoč let star potresomer. Poleg mnogih drugih iznajdb, ki so jih Kitajci že zdavnaj poznali, so poznali tudi zelo porabne potresomere. Izumil jih je neki mehanik po imenu Čang Heng. Zaznamovali so vsako najmanjšo gibanje zemlje na 300 kilometrov daleč. Stara

Tiho teče Sava ob vrbju, kjer so bili nekoč ciganski šatorji, zamolklo in skrivnostno šumi, tiho teče Sava in šepetaje še danes skoz noč pesem o beraču Luku, ki je hotel postati človek. (Konec)

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjetskega kmetijskega življenja

12

Deklica je tiho šla k vratom. Zdelo se ji je, da jo v sobi nekaj duši in si je zaželela svežega zraka.

Tudi zunaj je vladala tišina. Samo listje je skrivnostno šelestelo.

Nataša je za trenutek obstala pri vratih. Potem je zavila proti reki. Čutila je, da jo nekaj vleče tja. Ves žar njene ljubezni je bil priklenjen na kraj, katerega je gledal njen oče v zadnjih trenutkih življenja. Mislila je, da bo na obali Dnjestra čutila prisotnost nevidne smrti.

Kakor prikazen se je premikala v temni noči proti Dnjestru.

Pot jo je vodila mimo Olgoporovih. Skozi okna velike sobe je prihajala slabotna, rdečkasto-rumena svetloba, ki jo je dajala dogorevajoča sveča.

Ko je šla mimo hiše, so se vrata odprla. Na pragu je stala najstarejša hčerka Nada.

»Nada, kam greš?« jo je nagovorila Nataša.

»K sosedovim vprašat, če imajo kako svečo, da bi nam jo dali. Naša bo vsak čas dogorela in mi drhtimo ob misli, da bomo morali biti brez luči v tej strašni noči.«

»Kako se počuti mati?«

»Malo se je pomirila. Samo otroci še vedno neotolažljivo jokajo in kličejo očeta.«

Nadina glas je zadrhtel in izdal, da se še tudi ona ni potolažila.

»Z Bogom, Nada!« se je poslovila Nataša in je šla dalje.

Kmalu je prispela do reke. Vode vsled teme ni mogla videti, a silšala je njeno šumenje. Ob bregu je voda udarjala ob vejevje. Pri tem je tvorila majhne vrtince in jezno sikala. V tem šumenju in sikanju vode je bilo nekaj tajinstvenega.

Nataša je stala na bregu in prisluškovala. Od časa do časa je vzdrtela; zdelo se ji je namreč, da se je iz vode zasilšalo obupno ječanje.

Njene misli so bile pri očetu. Bog ve, kje je njegovo truplo? O, ko bi vedela zanj! Potegnila bi ga iz vode. Sklonila bi se nad očetov obraz in bi ga božala, poljubovala in močila s solzami... Klicala bi očeta, morda bi jo slišal in vsaj za trenutek odprl oči...

Nenadoma je začutila vlago na licih. Iz oči so ji privrele vroče solze. Obrisala jih je.